



**Najwyższa Izba Kontroli
Departament Administracji
Publicznej**

Warszawa, dnia 8 grudnia 2010 r.

**Pan
Paweł Prokop**

**Prezes
Fundacji Inicjatyw Menedżerskich**

KAP-4101-05-01/2010

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej ustawą o NIK, Najwyższa Izba Kontroli – Departament Administracji Publicznej, przeprowadziła w okresie od 13 września do 22 października 2010 r. w Fundacji Inicjatyw Menedżerskich kontrolę realizacji zadań w zakresie pomocy zagranicznej w tym prawidłowość wykonania umów dotacji na realizację projektów z zakresu pomocy zagranicznej w okresie od 1 stycznia 2008 r. do 30 czerwca 2010 r.

W związku z kontrolą, której wyniki zostały przedstawione w protokole kontroli podpisanym w dniu 3 listopada 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Prezesowi niniejsze **wystąpienie pokontrolne**.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie, pomimo stwierdzonych uchybień ocenia prawidłowość realizacji przez Fundację Inicjatyw Menadżerskich zadań podejmowanych w ramach międzynarodowej współpracy na rzecz rozwoju w okresie od 1 stycznia 2008 r. do 30 czerwca 2010 r..

Pozytywną ocenę uzasadnia osiągnięcie zakładanych celów projektów z zakresu pomocy zagranicznej oraz zgodne z przeznaczeniem określonym w umowach wykorzystanie 98,8 % środków dotacji na ich realizację; terminowe rozliczanie otrzymanych kwot dotacji; rzetelne sporządzenie sprawozdań końcowych.

Stwierdzone uchybienia dotyczyły głównie:

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

- wypłaty wynagrodzeń w łącznej kwocie 6,0 tys. zł (brutto) osobom uczestniczącym w realizacji projektów² niezgodnie z warunkami umów dotacji,
- wypłaty wynagrodzeń koordynatora oraz asystenta koordynatora projektu *Profesjonalna kadra, przyjazna granica – wzmocnienie ukraińskich służb celnych i granicznych (II edycja)* w łącznej kwocie 9,6 tys. zł na podstawie dowodów księgowych, na których brak było adnotacji o ich sprawdzeniu pod względem merytorycznym i zatwierdzeniu do wypłaty,
- nieustalenia w polityce rachunkowości Fundacji zasad przyjętej techniki dokumentowania zapisów księgowych,
- braku na dziewięciu dowodach księgowych na łączną kwotę 5,4 tys. zł wymaganych elementów wskazanych w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości³,
- ujęcia w księgach rachunkowych 16 dowodów księgowych na łączną kwotę 7,3 tys. zł w innych okresach sprawozdawczych, niż wskazywała na to rzeczywista data operacji, co było niezgodne z art. 20 ust. 1 w związku z art. 6 ust. 1 ustawy o rachunkowości.

1. W latach 2008 -2009 Fundacja zrealizowała trzy projekty: *Nowe wyzwania, nowa jakość – wdrożenie Systemu Zarządzania Jakością w Urzędzie Miasta w Dniepropietrowsku; Zarządzanie, partycypacja, edukacja – nowa droga gruzińskiego samorządu; Profesjonalna kadra, przyjazna granica – wzmocnienie ukraińskich służb celnych i granicznych (pierwsza edycja)*, współfinansowane przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych w ramach kolejnych edycji konkursów „Pomoc zagraniczna”. Otrzymane z MSZ na wykonanie tych projektów dotacje celowe w łącznej kwocie 683,0 tys. zł Fundacja wykorzystała w 78,8%, tj. w łącznej kwocie 538,5 tys. zł. Niewykorzystane środki dotacji zwrócone zostały w terminie określonym w umowach dotacji. Główną przyczyną niepełnego wykorzystania środków było ograniczenie planowanych działań w ramach projektu *Profesjonalna kadra, przyjazna granica – wzmocnienie ukraińskich służb celnych i granicznych (pierwsza edycja)* z powodu epidemii grypy na Ukrainie.

W 2010 r. Fundacja otrzymała z MSZ dotację celową w kwocie 596,2 tys. zł na realizację drugiej edycji projektu „*Profesjonalna kadra, przyjazna granica – wzmocnienie ukraińskich*

² Projekty: *Profesjonalna kadra, przyjazna granica – wzmocnienie ukraińskich służb celnych i granicznych (I edycja)* oraz *Nowe wyzwania, nowa jakość – wdrożenie Systemu Zarządzania Jakością w Urzędzie Miasta w Dniepropietrowsku*

³ Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 ze zm.) zwana w dalszej treści ustawą o rachunkowości.

służb celnych i granicznych. Z ww. dotacji do 30 czerwca 2010 r. wydatkowano na przedmiotowy projekt 91,0 tys. zł (15,3%). Na koniec czerwca 2010 r. projekt pozostawał we wstępnej fazie realizacji, a jego zakończenie zaplanowano na 31 grudnia 2010 r.

Wydatki na realizację ww. projektów dokonane zostały zgodnie z warunkami określonymi w zawartych z Ministerstwem Spraw Zagranicznych umowach dotacji, z wyjątkiem wydatków na wynagrodzenia w łącznej kwocie 6,0 tys. zł, z tego:

- wypłaty za grudzień 2009 r. wynagrodzeń w łącznej kwocie 3,0 tys. zł dla koordynatora i asystenta projektu „Profesjonalna kadra, przyjazna granica – wzmocnienie ukraińskich służb celnych i granicznych (pierwsza edycja). Wydatek ten został dokonany po zakończeniu realizacji projektu, co było niezgodne z punktem 5.1.2. Ogólnych warunków umowy dotacji⁴, który stanowił, iż dotacja może być wykorzystana wyłącznie na pokrycie kosztów poniesionych w trakcie trwania projektu. Realizacja ww. projektu została zakończona w listopadzie 2009 r.

- wypłaty w lipcu 2008 r. wynagrodzenia w wysokości 3,0 tys. zł za 20 godzin szkolenia w ramach projektu „*Nowe wyzwania, nowa jakość – wdrożenie Systemu Zarządzania Jakością wg normy ISO 9001 w Urzędzie Miasta w Dniepropietrowsku*” podczas gdy, zgodnie z danymi odnotowanymi w dziennikach zajęć, w lipcu wykładowca przeprowadził osiem godzin szkolenia (tj. o 12 godzin mniej niż podał w rachunku) za co powinien otrzymać wynagrodzenie w wysokości 1,2 tys. zł (tj. o 1,8 tys. zł mniej).

- wypłaty we wrześniu 2008 r. wynagrodzenia w wysokości 1,2 tys. zł co odpowiadało wynagrodzeniu za osiem godzin szkolenia w ramach ww. projektu⁵, pomimo że zarówno na rachunku jak i w dzienniku zajęć w ogóle nie odnotowano czasu trwania szkolenia przeprowadzonego przez wykładowcę (podano tylko termin jego przeprowadzenia). Tym samym nie udokumentowano zgodnie z wymogami zawartymi w umowie dotacji przeprowadzenia szkolenia w liczbie godzin, za które wykładowca otrzymał wynagrodzenie.

2. Zgodnie z obowiązkiem określonym w art. 10 ustawy o rachunkowości, Pan Prezes ustalił zasady rachunkowości obowiązujące w Fundacji. Zgodnie z § 4 pkt 4.1.1. umów dotacji na realizację projektów w zakresie pomocy zagranicznej w zakładowym planie kont wydzielone zostały odrębne konta księgowe dla poszczególnych projektów.

Na podstawie badania 43 dowodów księgowych i ich zapisów w księgach rachunkowych na łączną kwotę 148,6 tys. zł. NIK stwierdziła nieprawidłowości, które dotyczyły:

⁴ Ogólne warunki umowy dotacji stanowiły załącznik nr 3 do umowy dotacji nr 86/PZ/2009/33 z dnia 4 czerwca 2009 r.

⁵ Zgodnie z zawartą umową wykładowca miał otrzymać wynagrodzenie w wysokości 150 zł za każdą godzinę przeprowadzonego szkolenia.

- braku wskazania w sześciu rachunkach na łączną kwotę 9,6 tys. zł rodzaju wykonanych czynności przez koordynatora i asystenta koordynatora projektu oraz braku sprawdzenia rachunku pod względem merytorycznym (pięć spośród ww. rachunków), w tym braku na dwóch rachunkach (na łączną kwotę 3,2 tys. zł) zatwierdzenia do wypłaty,
- braku na dziewięciu dowodach księgowych na łączną kwotę 5,4 tys. zł wszystkich elementów wymaganych art. 21 ust. 1 ustawy o rachunkowości, m.in. określenia stron operacji gospodarczej (dziewięć dowodów), rodzaju dowodu i jego numeru identyfikacyjnego (pięć dowodów), daty operacji gospodarczej (cztery dowody),
- ujęciu w księgach rachunkowych 16 dowodów na łączną kwotę 7,3 tys. zł w innym okresie sprawozdawczym, niż data wystąpienia operacji gospodarczej, co było niezgodne z art. 20 ust. 1 w związku z art. 6 ust. 1 ustawy o rachunkowości.

Ponadto, żaden z poddanych badaniu dowodów księgowych nie zawierał wskazania sposobu ujęcia w księgach rachunkowych (dekretacja) oraz wskazania miesiąca księgowania, co było niezgodne z art. 21 ust. 1 pkt 6 ustawy o rachunkowości. Pan Prezes wyjaśnił, że brak ww. elementów na dowodach księgowych wynikał z techniki księgowania. Jakkolwiek przepisy art. 21 ust. 1a ustawy o rachunkowości zezwalają na zaniechanie zamieszczania na dowodzie m.in. danych określonych w ust. 1 pkt 6 tegoż artykułu, to w ocenie NIK przyjęte przez jednostkę techniki dokumentowania zapisów księgowych powinny zostać zapisane w polityce rachunkowości. Zatwierdzona przez Pana Prezesa polityka rachunkowości stosowana w Fundacji nie zawierała jednak tego elementu.

3. Fundacja Inicjatyw Menedżerskich terminowo wywiązywała się z obowiązku składania do Ministerstwa Spraw Zagranicznych sprawozdań końcowych z realizacji projektów. W toku kontroli NIK ustalono, że informacje zamieszczone w sprawozdaniach były zgodne ze stanem faktycznym. Stwierdzone w toku kontroli różnice w kwocie 3,6 tys. zł pomiędzy danymi wykazanymi w sprawozdaniu z realizacji projektu *Nowe wyzwania, nowa jakość – wdrożenie Systemu Zarządzania Jakością wg normy ISO 9001 w Urzędzie Miasta w Dniepropietrowsku* a ewidencją księgową, wynikały z błędnego przeniesienia do ksiąg rachunkowych kwot dotyczących 4 dokumentów księgowych. Sprawozdania końcowe uzyskały akceptację MSZ.

4. Najwyższa Izba Kontroli ustaliła, że w odniesieniu do zrealizowanych w 2008 r. projektów zakładane cele zostały osiągnięte. I tak w wyniku realizacji:

- projektu *Nowe wyzwania, nowa jakość – wdrożenie Systemu Zarządzania Jakością w Urzędzie Miasta w Dniepropietrowsku* oraz *Zarządzanie, partycypacja, edukacja –*

nowa droga gruzińskiego samorządu wdrożono System Zarządzania Jakością wg normy ISO 9001, podniesiono kwalifikacje pracowników w obszarze nowoczesnego zarządzania urzędem. W wyniku podjętych działań Urząd Miasta w Dniepropietrowsku po przeprowadzonym, przez audytorów niezależnej międzynarodowej jednostki certyfikującej, audycie otrzymał certyfikat ISO 9001.

- projektu *Zarządzanie, partycypacja, edukacja – nowa droga gruzińskiego samorządu* wprowadzono m.in. punkt obsługi klientów oraz wybrane elementy zarządzania jakością, przeszkolono 60 urzędników, stworzono pilotażowy system szkolenia urzędników, określono zasady współpracy pomiędzy samorządami a organizacjami pozarządowymi. W wyniku ww. działań osiągnięto poprawę relacji urząd – mieszkańcy poprzez m.in. usprawnienie obsługi klienta administracji samorządowej oraz zwiększenie kompetencji i kwalifikacji kadry urzędniczej.

W odniesieniu do zrealizowanego w 2009 r. projektu *Profesjonalna kadra, przyjazna granica – wzmocnienie ukraińskich służb celnych i granicznych (I edycja)* zakładane cele zostały zrealizowane częściowo z przyczyn niezależnych od Fundacji (epidemia grypy na Ukrainie). Niemniej jednak podjęte w ramach przedmiotowego projektu działania przyczyniły się do podniesienia specjalistycznych kwalifikacji ukraińskich funkcjonariuszy celnych i granicznych oraz do zapoznania funkcjonariuszy ukraińskich ze standardami odpraw zgodnymi z normami UE. Opracowano także roboczą wersję strategii współpracy straży granicznej i służb celnych Polski i Ukrainy. Dokument ten pozostaje nadal w fazie konsultacji ekspertów ww. służb, a w 2010 r. rozpoczęto II edycję projektu *Profesjonalna kadra, przyjazna granica – wzmocnienie ukraińskich służb celnych i granicznych*.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnioskuje o:

1. Zwrot na rachunek bankowy Ministerstwa Spraw Zagranicznych nienależnie wypłaconych za grudzień 2009 r. dla koordynatora i asystenta koordynatora wynagrodzeń w łącznej kwocie 3,0 tys. zł w ramach projektu *Profesjonalna kadra, przyjazna granica – wzmocnienie ukraińskich służb celnych i granicznych*.
2. Zwrot na rachunek bankowy Ministerstwa Spraw Zagranicznych nienależnie wypłaconego, na podstawie rachunku nr 3/VII/U z dnia 7 lipca 2008 r., wynagrodzenia w kwocie 1,8 tys. zł z tytułu 12 godzin szkolenia, których przeprowadzenie nie zostało udokumentowane.
3. Zapewnienie dokumentowania prowadzonych szkoleń zgodnie z wymogami określonymi w umowach dotacji.

4. Zamieszczenie w polityce rachunkowości zapisów dotyczących przyjętej przez Fundację techniki dokumentowania zapisów księgowych.
5. Dokonywanie zapisów w ewidencji księgowej na podstawie dokumentów księgowych spełniających kryteria określone w art. 21 ust.1 ustawy o rachunkowości.
6. Wyeliminowanie przypadków ujmowania dowodów księgowych w okresach sprawozdawczych niezgodnych z datą wystąpienia operacji gospodarczej.

Najwyższa Izba Kontroli Departament Administracji Publicznej NIK, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Prezesa w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu ich realizacji lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu Prezesowi prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Departamentu Administracji Publicznej umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen i uwagi zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.